

PATVIRTINTA

VšĮ Plungės rajono savivaldybės ligoninės
direktorių pavaduojančios direktoriaus
pavaduotojos 2020 m. gruodžio 4 d.
įsakymu Nr. V1-142

KORUPCIJOS PREVENCIJOS VŠĮ PLUNGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS LIGONINĖJE 2020 – 2023 METŲ PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Korupcijos prevencijos VšĮ Plungės rajono savivaldybės ligoninėje (toliau – Ligoninė) programos (toliau – Programa) paskirtis – užtikrinti ilgalaikę, veiksmingą ir kryptingą korupcijos kontrolės ir prevencijos sistemą įstaigoje.

2. Programa parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Lietuvos Respublikos baudžiamuoju kodeksu, Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015-2025 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. XII-1537, Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymu, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. lapkričio 6 d. įsakymu Nr. V-2521 „Dėl Šakinės korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2020-2022 m. programos patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministro 2009 m. lapkričio 17 d. įsakymu Nr. V-942 „Dėl Korupcijos prevencijos sveikatos sistemoje programos patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“ bei kitais teisės aktais.

3. Programoje vartojamos sąvokos:

3.1. **Korupcija** – bet koks valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens elgesys, neatitinkantis jiems suteiktų įgaliojimų ar nustatytų elgesio standartų, ar tokio elgesio skatinimas, siekiant naudoti sau ar kitiems asmenims ir taip pakenkiant asmenų ir valstybės interesams. Korupcija yra vienas iš pavojingiausių socialinių reiškinių, keliantis grėsmę žmogaus teisėms, demokratijai ir teisei valstybei, iškreipiantis socialinį teisingumą, konkurenciją, verslo sąlygas, stabdantis ekonomikos plėtrą, keliantis pavojų valstybės valdymui, valstybės institucijų stabilumui ir visuomenės moralei.

3.2. **Korupcinio pobūdžio teisės pažeidimai** – korupcinio pobūdžio nusikalstama veika ir jai tapatūs pagal pobūdį, tačiau mažiau pavojingi teisės pažeidimai, už kuriuos numatyta administracinė, drausminė ar kitokia teisinė atsakomybė.

3.3. **Korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos** – kyšininkavimas, tarpininkavimas, papirkimas, kitos nusikalstamos veikos, jeigu jos padarytos viešojo administravimo sektoriuje arba teikiant viešąsias paslaugas siekiant sau ar kitiems asmenims naudoti: piktnaudžiavimas tarnybine padėtimi arba įgaliojimų viršijimas, piktnaudžiavimas oficialiais įgaliojimais, dokumentų ar matavimo priemonių suklastojimas, sukčiavimas, turto pasisavinimas ar iššvaistymas, tarnybos paslapties atskleidimas, komercinės paslapties atskleidimas, neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimas, nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimas, kišimasis į valstybės tarnautojo ar viešojo administravimo funkcijas atliekančio asmens veiklą ar kitos nusikalstamos veikos, kai tokių veikų padarymu siekiama ar reikalaujama kyšio, papirkimo arba nuslėpti ar užmaskuoti kyšininkavimą ar papirkimą (Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymas, Žin., 2002, Nr. 57-2297).

3.4. **Valstybės tarnautojui prilyginamas asmuo** - asmuo, kuris dirba ar kitais įstatyme numatytais pagrindais eina pareigas viešajame ar privačiame juridiniame asmenyje ar kitoje organizacijoje, arba verčiasi profesine veikla ir turi atitinkamus administracinius įgaliojimus, arba turi teisę veikti šio juridinio asmens ar kitos organizacijos vardu, ar teikia viešąsias paslaugas.

3.5. **Viešoji paslauga** – valstybės ar savivaldybių kontroliuojamų juridinių asmenų veikla

teikiant asmenims socialines, švietimo, mokslo, kultūros, sporto ir kitas įstatymų numatytas paslaugas. Įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka viešąsias paslaugas gali teikti ir kiti asmenys.

4. Kitos programoje vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme ir kituose teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

II SKYRIUS PROGRAMOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI

5. Programos tikslai:

5.1. kryptingai vykdyti korupcijos prevencijos politiką;

5.2. užtikrinti kuo skaidresnę ir atviresnę Ligoninės ir jos darbuotojų veiklą;

5.3. užtikrinti asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo draudžiamiesiems privalomuoju sveikatos draudimu skaidrumą;

5.4. tobulinti sveikatos sistemos informacinę sistemą;

5.5. kurti visiems prieinamą informacijos apie mokamas ir nemokamas sveikatos priežiūros paslaugas sistemą;

5.6. užtikrinti korupcijos prevencijos Ligoninėje priemonių taikymą ir tinkamą programos priemonių įgyvendinimą;

5.7. diegti bendrus elgesio standartus Ligoninėje;

5.8. didinti visuomenės antikorpucinį sąmoningumą, netoleranciją korupcijai ir skatinti veikti skaidriai ir sąžiningai, netoleruojant korupcijos ar kito nesąžiningo elgesio.

6. Programos uždaviniai:

6.1. tobulinti antikorpucinę aplinką;

6.2. ugdyti antikorpucinę kultūrą Ligoninėje;

6.3. didinti Ligoninės veiklos viešumą ir atskaitingumą visuomenei, siekiant, kad visos lėšos, skiriamos sveikatos sistemai, būtų naudojamos pagal paskirtį ir racionaliai kokybiškoms sveikatos priežiūros paslaugoms teikti, pacientų teisėms užtikrinti;

6.4. skatinti Ligoninės darbuotojų privačių ir viešųjų interesų derinimą, didinti darbuotojų atsakomybę ir atskaitomybę;

6.5. didinti poveikį Ligoninės darbuotojams, siekiant atgrasinti nuo galimos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos darymo;

6.6. sudaryti lengvai prieinamas sąlygas pranešti apie galimą korupcijos pasireiškimą Ligoninėje;

6.7. siekti užtikrinti viešųjų pirkimų skaidrumą;

6.8. užtikrinti pacientų registravimo į asmens sveikatos priežiūros paslaugų laukimo eilių skaidrumą;

6.9. skatinti glaudesnę ir aktyvesnę bendradarbiavimą su visuomene, ugdant visuomenės narių pilietinę sąmonę ir nepakantumą negerovėms.

7. Įgyvendinus Programos priemones tikimasi, kad:

7.1. bus aktyviau kuriama antikorpucinė aplinka, padidės Ligoninės darbuotojų, visuomenės nepakantumai korupcijai ir kompetencija atpažinti bei valdyti korupcines veikas;

7.2. visuomenė prisidės prie korupcinės veikos identifikavimo ir mažinimo sveikatos priežiūros sistemoje, pagerės gydytojų ir pacientų bendravimo kultūra;

7.3. IPR IS atskleidžiama visa informacija apie pacientų registracijai skirtus laikus.

III SKYRIUS GALIMŲ KORUPCIJOS PRIELAIDŲ ANALIZĖ

8. Korupcijos reiškiniai sveikatos sistemoje yra vienas iš pavojingiausių socialinių reiškinių, keliantis grėsmę žmogaus teisėms, iškreipiantys socialinį teisingumą ir konkurenciją, keliantys pavojų visuomenės moralei.

9. Korupcijos prielaidos:

9.1. socialinės – visuomenės pilietiškumo stoka, išsisknijęs pakantumas korupcijai ir jos toleravimas; savo, kaip paciento, teisių ir pareigų neišmanymas ar nesidomėjimas jomis;

9.2. teisinės – įstatymų bei įstatymų įgyvendinamųjų teisės aktų netobulumas, dažnas jų keitimas; kokybės sistemų ir reglamentų stoka;

9.3. institucinės – motyvacinės karjeros sistemos nebuvimas; nesivadovaujama asmeninės atsakomybės principais; trūksta viešumo;

9.4. struktūrinės - sveikatos sistemos struktūros sudėtingumas ir trūkumai; priemonių atskirų sveikatos sistemos subjektų (viešųjų ir privačių) sąžiningai konkurencijai užtikrinti stoka; nepakankamas aprūpinimo informacinėmis technologijomis lygis ir panašiai;

9.5. išorinių veiksnių: (tinkamų sąlygų atskirų sveikatos sistemos subjektų sąžiningai konkurencijai nesudarymas; pacientų pasyvumas antikorpucinei veiklai).

9.6. Specifinės - didelis sveikatos priežiūros specialistų trūkumas Lietuvos rajonuose, paskirstymo nebuvimas. Didžiausia asmens sveikatos priežiūros specialistų koncentracija Lietuvos didmiesčiuose dėl jų teikiamų privalumų, lyginant su mažesniais miestais, kur sąlyginai mažesnės savirealizacijos galimybės tiek profesinė, tiek asmeninių poreikių tenkinimo prasme. Dėl didesnių profesinių galimybių, geresnio atlygio ar socialinių garantijų, nemaža dalis asmens sveikatos specialistų emigruoja į užsienio šalis nei renkasi darbą mažesniuose Lietuvos miestuose. Tie patys sveikatos priežiūros specialistai dirba tiek viešosiose, tiek privačiose ASP įstaigose.

IV SKYRIUS APLINKOS ANALIZĖ

10. Sveikatos sistemos subjektų (Sveikatos apsaugos ministerija ir jai pavaldžios įstaigos, sveikatos priežiūros įstaigos) vykdomos funkcijos yra priskiriamos prie veiklos sričių, kuriose galimas korupcijos pasireiškimas.

11. Veiklos sritys, kuriose galima korupcijos pasireiškimo tikimybė:

11.1. Pagrindinės funkcijos - sveikatos priežiūros vykdymas (lėšų, gautų iš ligonių kasų, tikslinis panaudojimas);

11.2. veikla, susijusi su leidimų, lengvatų ir kitokių, papildomų teisių suteikimu ar apribojimu;

11.3. prekių ir paslaugų viešieji pirkimai;

11.4. neoficialūs mokėjimai teikiant asmens sveikatos priežiūros paslaugas;

11.5. personalinės atsakomybės procedūrų stoka, teikiant sveikatos priežiūros paslaugas;

11.6. viešųjų sveikatos priežiūros paslaugų bei duomenų ir ataskaitų apie suteiktas paslaugas teikimas;

11.7. asmenų registravimas į asmens sveikatos priežiūros paslaugų laukimo eiles ir šių eilių valdymo sritys;

11.8. asmens sveikatos priežiūros specialistų darbą Ligoninėje reglamentuojančių dokumentų neatitikimas Lietuvos Respublikos teisės aktams.

12. Korupcijos pasireiškimo tikimybės Ligoninės veiklos srityje nustatymas numatytas Programos įgyvendinimo priemonių plane (Priedas Nr. 1). Nustatinėjant korupcijos pasireiškimo tikimybę, atsižvelgiant į nagrinėjamą laikotarpį bei aktualumą, gali būti analizuojamos ir kitos 11 punkte neįvardintos Ligoninės veiklos sritys.

V SKYRIUS GALIMOS KORUPCIJOS PASEKMĖS

13. Nevykdant veiksmingos ir kryptingos korupcijos prevencijos politikos, korupcijos reiškiniai gali pažeisti visuomeninius santykius sveikatos sistemoje, dėl ko gali:

13.1. sumažėti sveikatos priežiūros sistemos veiksmingumas, pablogėti teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų kokybė ir prieinamumas;

13.2. atsirasti socialinė įtampa, kuri mažina pasitikėjimą sveikatos apsaugos priežiūra;

- 13.3. sumažėti pacientų pasitikėjimas įstaiga;
- 13.4. pablogėti viešojo administravimo kokybė ir užsimegšti farmacijos bei kitų įmonių, prekiaujančių medicinos prekėmis ir prietaisais, ryšiai su korumpuotais sveikatos sistemos darbuotojais.
- 13.5. mažėti lėšų panaudojimo efektyvumas.
- 14. Atsižvelgiant į šias pasekmes ir aiškiai suvokiant korupcijos pasireiškimo galimybes, galima numatyti veiksmingas korupcijos prevencijos programos poveikio priemones.

VI SKYRIUS KORUPCIJOS PREVENCIJA

15. Korupcijos prevencija sveikatos sistemoje - galimos korupcijos priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas, įgyvendinant Programos įgyvendinimo priemonių planą, taip pat poveikis Ligoninės darbuotojams, siekiant atgrasinti nuo galimos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos. Tuo tikslu:

- 15.1. vykdant Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymą, parengti korupcijos prevencijos įstaigoje programą;
- 15.2. sistemingai analizuoti galimos korupcijos prielaidas Ligoninėje;
- 15.3. užtikrinti sveikatos sistemos veiklą reglamentuojančių teisės aktų skaidrumą;
- 15.4. iškilus poreikiui, tirti skundus, pareiškimus dėl galimų korupcijos atvejų bei vertinti pasiūlymus dėl korupcijos prevencijos.
- 15.5. reguliariai informuoti visuomenę apie Privalomojo sveikatos draudimo fondo (toliau – PSDF) biudžeto lėšomis kompensuojamas ir mokamas sveikatos priežiūros paslaugas Ligoninėje;
- 15.6. ugdyti antikorupcinę Ligoninės darbuotojų kultūrą;
- 15.7. bendradarbiauti su Specialiųjų tyrimų tarnyba (toliau - STT), kitomis ministerijomis ir valstybės institucijomis.

VII SKYRIUS VISUOMENĖS ĮTRAUKIMAS Į KORUPCIJOS PREVENCIJOS SVEIKATOS SISTEMOJE PROGRAMOS ĮGYVENDINIMĄ

16. Siekiant į Korupcijos prevencijos sveikatos sistemoje programą įtraukti visuomenę, reikia:

- 16.1. skatinti glaudesnę ir aktyvesnę medikų bendradarbiavimą su visuomene, ugdant visuomenės narių pilietinę sąmonę ir nepakantumą negerovėms;
- 16.2. ugdyti antikorupcinę kultūrą, skatinant visuomenės ir sveikatos sistemos darbuotojų antikorupcinį švietimą bei visuomenės nepakantumą korupcijai;
- 16.3. skatinti sveikatos sistemos darbuotojus bei gyventojus pranešti apie korupcinius teisės pažeidimus teikiant sveikatos priežiūros paslaugas. Sudaryti sąlygas telefonu, elektroniniu paštu anonimiškai pranešti apie korupcinius teisės pažeidimus (ar mėginimus juos daryti). Analizuoti gautą informaciją iš gyventojų;
- 16.4. anketinės apklausos arba kitais būdais vertinti Korupcijos prevencijos programos veiksmingumą.

VIII SKYRIUS KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

- 17. Korupcijos prevencijos programos sveikatos sistemoje uždaviniams įgyvendinti sudaromas programos priemonių įgyvendinimo planas, kuris nustato uždavinius, tikslus, priemones, jų vykdymo terminus bei vykdytojus.
- 18. Programos įgyvendinimo priemonių planas yra neatskiriama šios Programos dalis.
- 19. Programos įgyvendinimą vykdo Ligoninės darbuotojai.

20. Programos įgyvendinimo kontrolę vykdo Ligoninės direktoriaus paskirtas asmuo, atsakingas už korupcijos prevenciją ir kontrolę.

IX SKYRIUS KORUPCINIŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ TYRIMAS

21. Siekiant veiksmingo korupcinių teisės pažeidimų tyrimo, būtina:

21.1. sudaryti sąlygas Ligoninės darbuotojams, kitiems visuomenės piliečiams anonimiškai pranešti Ligoninės vadovui ar jo įgaliotam asmeniui savo įtarimus dėl galimos Ligoninės darbuotojų korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos;

21.2. esant poreikiui, tirti skundus, pareiškimus dėl galimų korupcijos atvejų bei vertinti pasiūlymus dėl korupcijos prevencijos. Išsamiai ir objektyviai analizuoti pagrįstus įtarimus dėl Ligoninės darbuotojų korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos ir atlikti tyrimus kompetencijos ribose;

21.3. išaiškinus ar pasitvirtinus informacijai apie korupcijos faktą bei esant įtarimui dėl galimos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos, nustatyta tvarka informuoti Ligoninės vadovą ar jo įgaliotą asmenį;

21.4. bendradarbiauti su korupcinius nusikaltimus tiriančia valstybės institucija – Specialiųjų tyrimų tarnyba bei kitomis teisėsaugos institucijomis.

X SKYRIUS KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI

22. Korupcijos prevencijos programos ir kontrolės veiklos rezultatai nustatomi vadovaujantis kiekybės ir kokybės rodikliais:

22.1. korupcijos prevencijos vertinimo metu nustatomi įvykdyti ir neįvykdytų Programos įgyvendinimo priemonių skaičius, Programos priemonių įgyvendinimas nustatytais terminais;

22.2. Teisės pažeidimų tyrimo atlikimo metu, nustatomi ištirtų pažeidimų skaičius, anoniminių ir oficialių pranešimų, skundų apie pažeidimus skaičius.

XI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

23. Programa įsigalioja nuo jos patvirtinimo datos.

24. Programos įgyvendinimo priemonių planas yra neatskiriama šios Programos dalis (Priedas Nr. 1).

25. Programa ir jos įgyvendinimo priemonių planas gali būti peržiūrimi, keičiami, papildomi visą Programos įgyvendinimo laikotarpį.

26. Ligoninės darbuotojai, kiti juridiniai bei fiziniai asmenys pasiūlymus dėl Programos nuostatų, tikslų ir uždavinių įgyvendinimo, priemonių plane numatytų priemonių atnaujinimo gali teikti Ligoninei per visą Programos įgyvendinimo laikotarpį.

27. Asmenys, nesilaikantys šioje Programoje nustatytų reikalavimų, atsako pagal galiojančius Lietuvos Respublikos teisės aktus.

28. Programa, priemonių planas ir informacija apie priemonių plano įgyvendinimą skelbiama Ligoninės internetinėje svetainėje.
